

Rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 25. 11. 2021, sp. zn. 40 P 42/2009, ECLI:CZ:MSBR:2021:40.P.42.2009.1

Číslo: 67/2022

Právní věta:

Neshledá-li lékař u nezletilého žádnou zdravotní překážku bránící očkování, poručník s očkováním souhlasí a nezletilý starší 14 let se očkování nebrání, nelze ani nepovinné očkování (včetně očkování proti Covidu-19) považovat za jiný než běžný zákrok; souhlas poručníka nezletilého s takovým očkováním proto nepodléhá schválení soudem.

Soud: Městský soud Brno

Datum rozhodnutí: 25.11.2021

Spisová značka: 40 P 42/2009

Číslo rozhodnutí: 67

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Nezletilí, Opatrovník

Předpisy: § 100 odst. 1 o. z.
§ 934 odst. 1 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Nelze dohledat

Sbírkový text rozhodnutí:

Městský soud v Brně zamítl návrh poručníka na schválení jeho souhlasu s očkováním nezletilého F. proti chřipce.

1. Návrhem doručeným soudu dne 25. 10. 2021 se navrhovatel domáhal schválení vyslovení jeho souhlasu k aplikaci vakcíny proti chřipce u nezletilého F., kterou nezletilý každoročně podstupuje, přičemž dosud uděloval souhlas jeden z rodičů.

2. Soud provedl dokazování listinnými důkazy (dřívějšími rozsudky ohledně nezletilého a lékařskou zprávou) a dospěl k následujícím skutkovým zjištěním.

3. Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 29. 3. 2021, č. j. 40 P 42/2009-563, bylo poručníkem nezletilého jmenováno statutární město B., neboť oba rodiče byli zbaveni rodičovské odpovědnosti k

nezletilému.

4. Z lékařské zprávy MUDr. L. D. K. vyplývá, že u nezletilého je očkování proti chřipce plně indikováno a lékařkou doporučováno.

5. Podle ust. § 934 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obč. zák.“) každé rozhodnutí poručníka v nikoli běžné záležitosti týkající se dítěte musí být schváleno soudem. K právnímu jednání poručníka, k němuž schází potřebný souhlas soudu, se nepřihlíží.

6. Podle ust. § 100 odst. 1 obč. zák. má-li být zasaženo do integrity nezletilého, který dovršil čtrnáct let, nenabyl plné svéprávnosti a který zákroku vážně odporuje, třebaže zákonný zástupce se zákrokem souhlasí, nelze zákrok provést bez souhlasu soudu. To platí i v případě provedení zákroku na zletilé osobě, která není plně svéprávná. Podle odstavce druhého téhož ustanovení nesouhlasí-li zákonný zástupce se zásahem do integrity osoby uvedené v odstavci 1, ač si jej tato osoba přeje, lze zákrok provést na její návrh nebo na návrh osoby jí blízké jen se souhlasem soudu.

7. Občanský zákoník obecně stanoví povinnost poručníka vyžádat si souhlas soudu v jakékoliv, nikoliv běžné záležitosti týkající se dítěte. Podle právní teorie je podstatnými záležitostmi dítěte třeba rozumět jak osobní, tak majetkové záležitosti, které nejsou každodenní, pravidelné, popřípadě malého majetkového významu. Každé rozhodnutí poručníka v nikoliv běžné záležitosti týkající se dítěte musí být schváleno soudem. Týká se to tedy i rozhodnutí v osobní sféře dítěte, kde poručník souhlas soudu potřebuje. Jedná se zejména v rámci výchovy dítěte o otázky vzdělávání, volby a výkonu povolání, závažné lékařské zákroky, dlouhodobý pobyt v zahraničí, změnu státního občanství, změnu jména či příjmení, souhlas s osvojením apod. (k tomu blíže komentář Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655-975). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1201).

8. S ohledem na shora uvedené má soud za to, že návrh na schválení udělení souhlasu poručníkem s očkovaním nezletilého vakcínou proti chřipce (stejně jako proti jiným nemocem) – byť jde o nadstandardní, tedy nepovinná očkování – není důvodný, neboť souhlas poručníka za nezletilého v této věci nepodléhá schválení soudu.

9. Obecně lze očkování definovat jako cílené navození imunitní odpovědi proti určenému antigenu, které je zásadním nástrojem prevence před infekčními chorobami, jehož účelem je zvyšování obranyschopnosti organismu. Vzhledem k tomu, že v případě očkování se nepochybně nejedná o závažný lékařský zákrok (tento zákrok např. nevyžaduje anestezii, a to ani lokální) je třeba aplikaci státem schválené očkovací vakcíny zásadně považovat za běžný léčebný či obdobný zákrok ve smyslu ustanovení § 934 odst. 1 obč. zák.

10. Z úřední činnosti je soudu známo, že informovaný souhlas rodiče je vyžadován pouze u očkování proti Covid-19, a to u dětí mladších 15 let. U dětí starších 16 let očkovací centra přítomnost zákonného zástupce při aplikaci očkování proti Covid-19 (s výjimkou osob s mentálním postižením) nevyžadují a informovaný souhlas s očkovaním uděluje přímo nezletilý. U dětí v náhradní rodinné péči uděluje souhlas poručník, pěstoun či jiná pečující osoba, případně ředitel ústavního zařízení (viz blíže k tomu stanovisko Ministerstva zdravotnictví publikované na jejich webových stránkách pod názvem „Informace k očkování proti Covid-19 nezletilých zájemců o očkování – udělování informovaných souhlasů a přítomnost zákonného zástupce na očkovacím místě“). I z uvedeného vyplývá, že může-li být nezletilý starší 16 let očkován bez souhlasu rodiče, nemůže se jednat o závažný zásah do jeho tělesné integrity.

11. Pouze v případech, kdy by došlo ke kolizi mezi zákonným zástupcem (zde poručníkem) a

nezletilým (např. nezletilý starší 14 let by odmítal očkování a poručník na jeho nepovinném očkování trval) nebo mezi poručníkem a lékařem (např. lékař by shledal kontraindikaci a očkování nezletilého by nedoporučil a poručník na očkování nezletilého přesto trval), pak by se jednalo o rozhodování poručníka v neběžné záležitosti nezletilého, které by vyžadovalo schválení soudem dle § 100 obč. zák. Za situace, kdy lékař neshledává u nezletilého žádnou zdravotní překážku bránící jeho očkování, poručník s očkováním souhlasí a nezletilý starší 14 let se očkování nebrání, jak je tomu i v nyní souzené věci, nelze ani tzv. nadstandardní, resp. nepovinné očkování považovat za jiný než běžný zákrok, tedy se jedná o rozhodování poručníka v běžné záležitosti nezletilého, které nevyžaduje schválení soudu.

12. Vzhledem k tomu, že schválení udělení souhlasu poručníka je v dané věci nadbytečné, soud návrh jako nedůvodný v celém rozsahu – tedy ohledně očkování proti všem navrženým onemocněním – zamítl (výrok I).